

Corporate Health & Safety		STANDARDY OPERACYJNE		Symbol.: AM Safety 013 Gotowość w sytuacjach nadzwyczajnych Wydanie: 10 maja 2010 Wersja: 1
GOTOWOŚĆ W SYTUACJACH NADZWYCZAJNYCH				
Okólnik o	Opracował:	Sprawdził:	Zatwierdził:	
Nazwa:	C_H&S	HSLT	Frank Haers	

1. Zakres

- 1.1. Niniejsza norma odnosi się do wszystkich pracowników, kontrahentów, gości, osób świadczących usługi itd. przebywających na terenie zakładów ArcelorMittal.
- 1.2. Spółki należące do Grupy muszą, jako minimum, przestrzegać mających pierwszeństwo lokalnych przepisów i wymagań dotyczących określenia gotowości w sytuacji zagrożeń oraz odpowiedzi na nie. Wszędzie tam, gdzie niniejsza norma ArcelorMittal jest bardziej wymagająca, obowiązuje ta sama norma.
- 1.3. W dowolnym zakładzie po zidentyfikowaniu zagrożenia i ocenie ryzyka mającego wykryć możliwe przypadki zagrożeń istniejących w zakładzie, musi być przygotowany plan działań awaryjnych w celu konkretnego reagowania w każdym przypadku. Może to obejmować sprawy bezpieczeństwa higieny pracy, jak również problemy związane z ochroną środowiska.
- 1.4. Należy pamiętać, że odpowiedź na zagrożenie jest ostatnią szansą zminimalizowania konsekwencji zdarzenia, zaś gotowość na zaistnienie zagrożenia oznacza zapobieżenie samemu zdarzeniu.
- 1.5. Do głównych celów niniejszej normy należy określenie: co należy wykonać, kiedy i kto powinien to zrobić.
- 1.6. Powinna zostać opracowana lista minimum scenariuszy na wypadek zagrożenia:
 - 1.6.1. Pożarem;
 - 1.6.2. Wybuchem;
 - 1.6.3. Skażeniem (wody, gleby, ...);
 - 1.6.4. Zagrożenia związanego z transportem niebezpiecznych produktów (wodoru, paliw, kwasów, ...);
 - 1.6.5. Skażenia gazami;
 - 1.6.6. Skażenia substancjami radioaktywnymi;
 - 1.6.7. Trzęsieniem ziemi;
 - 1.6.8. Powodzią;
 - 1.6.9. Huraganem;
 - 1.6.10. Trąbą powietrzną;
 - 1.6.11. Innymi czynnikami, stwierdzonymi przez zakład.

} w regionach, w których mogą ewentualnie występować takie klęski żywiołowe;

2. Gotowość na wypadek zagrożenia (poprzedzająca zdarzenie)

- 2.1. Sytuacje prowadzące do sytuacji zagrożenia mogą obejmować (choć nie wyłącznie):

- zdarzenia, z którymi jest związana, lub nie, ewentualność obrażeń ciała lub wypadków śmiertelnych; te incydenty mogą mieć poważne konsekwencje w odniesieniu do instalacji bez powodowania problemów w stosunku do ludzi;
- zdarzenia, które mogą być związane z instalacjami lub czynnościami, mogą być spowodowane przez produkty lub być konsekwencją warunków zewnętrznych (innych spółek, klimatu,...); wymagana jest metoda powiadamiania i organizowania osób reagujących jako pierwsze (udzielających pierwszej pomocy) – odnosi się to szczególnie do bardziej rozbudowanych jednostek organizacyjnych.

2.2. Zarządzanie Planem Działań Awaryjnych

Niezależnie od maksymalnych wysiłków w celu zapobieżenia lub ograniczenia do minimum takich sytuacji zagrożeń, na podstawie wyniku procesu HIRA muszą być zrealizowane następujące działania:

2.2.1. Stworzenie Planu Działań Awaryjnych spójnych z rodzajem instalacji, warunkami w zakładzie i lokalnie obowiązującymi przepisami, a także przepisami im podlegającymi;

2.2.2. Konkretny schemat przepływowo opisujący scenariusz podstawowego zagrożenia (patrz: punkt 1.6), jak również wymagane odpowiedzi na zagrożenia z określeniem ról pełnionych przez poszczególne osoby;

2.2.3. Zewnętrzny i wewnętrzny Plan Komunikacji

- Stworzenie listy numerów telefonicznych wewnętrznych organizacji reagowania na zagrożenia oraz zewnętrznych służb ratowniczych (straż pożarna, pogotowie ratunkowe, służby publiczne takie jak dostawcy gazu, wody, energii elektrycznej itd.);
- Należy włączyć do tej listy organa zewnętrzne, które należy powiadomić na czas: policję, media, lokalne władze itd.;
- W opisie zakresu działań zespołu kryzysowego musi być wyraźnie zdefiniowane, kto z tego zespołu jest wyznaczony do kontaktowania się z organami zewnętrznymi, służbami itd.;
- Należy rozważyć nazwanie tego centralnego punktu „Centrum Dyspozycyjnym” (Brygada lub Jednostka straży pożarnej);
- Zespoły kryzysowe muszą stworzyć listę numerów telefonicznych domowych/komórkowych itd., a także grafik służby;
- Stworzenie sieci komunikacyjnej dla każdego zakładu – w znaczeniu osoby odpowiedzialnej za kontakt z mediami – wyznaczenie jednej osoby jako rzecznika prasowego i zdefiniowanie zakresu jej obowiązków.

2.2.4. Stworzenie punktów ewakuacyjnych lub punktów zbiórek, to znaczy bezpiecznych miejsc, dokąd te osoby muszą się udać w przypadku ogłoszenia ewakuacji. Musi zostać stworzony system umożliwiający ustalenie liczby osób znajdujących się w każdej strefie, aby móc upewnić się, czy wszystkie osoby zostały ewakuowane. Zarówno oznakowanie, jak i same punkty zbiórek muszą być odpowiednio skonstruowane, aby były widoczne w przypadku braku oświetlenia.

2.2.5. Ponieważ lista obecności może nie być dokładna (wszyscy kontrahenci lub goście muszą być odpowiednio wyszczególnieni), dlatego też do stwierdzenia, czy wszyscy zgłosili się do punktu zbiórki lista kontrolna nie jest wystarczająca. Zawsze konieczne jest, aby dobrze przeszkolone osoby starannie przeszukiwały miejsca pracy osób pozostających w obszarze zagrożonym.

2.2.6. Obowiązkowe jest zapewnienie co najmniej jednego punktu centralnego ze stałą obsługą, dokąd docierać będą mogły wszelkie telefony dotyczące sytuacji awaryjnych przez 7 dni w tygodniu i 24 godziny na dobę.

2.2.7. Obowiązkowe jest zapewnienie co najmniej jednego punktu centralnego ze stałą obsługą,

dokąd docierać będą mogły wszelkie sygnały dotyczące sytuacji awaryjnych przez 7 dni w tygodniu i 24 godziny na dobę; może to być, ale nie musi, to samo miejsce, co opisane w punkcie 2.2.5.

- 2.2.8. Dla tego rodzaju sytuacji zagrożenia konieczne jest przeszkolenie wystarczającej grupy pracowników, aby zapewnić przez cały czas obecność odpowiedniej liczby osób. Termin „Wystarczający” zależy od lokalnego prawa, wymagań agencji ubezpieczeniowych, ... lecz nigdy nie może być ta liczba mniejsza niż 10% obsady w każdym obszarze, z odpowiednim podziałem na zmiany robocze. W momencie kryzysu osoby te muszą być łatwo rozpoznawalne.
- 2.2.9. Konieczne jest przeszkolenie wystarczającej liczby osób świadczących pierwszą pomoc, z zapewnieniem odpowiedniej liczby osób w każdej chwili. Termin „Wystarczający” zależy od lokalnego prawa, wymagań agencji ubezpieczeniowych, ... lecz nigdy nie może być ta liczba mniejsza niż 10% obsady w każdym obszarze, z odpowiednim podziałem na zmiany robocze. W momencie kryzysu osoby te muszą być łatwo rozpoznawalne.
- 2.2.10. Lista produktów chemicznych i Karty Bezpieczeństwa materiałów powinny być aktualne, znane, łatwo dostępne i należy je przekazać zespołom ratownictwa przeciwpożarowego i wypadkowego oraz w punkcie lekarskim. Ponieważ ilość dokumentacji z tym związana może być duża, jej fizyczne przemieszczanie może okazać się kłopotliwe, zatem do dobrej praktyki należy posiadanie odpowiedniej informacji w dedykowanym komputerze; na rynku istnieją zapewniające tę usługę wyspecjalizowane systemy (np. Gorsap)
- 2.2.11. W pomieszczeniu(ach) odpraw kryzysowych, pokojach pielęgniarskich i wyznaczonych punktach na wydziałach, takich jak na przykład sterownie, musi być dostępna lista zawierająca całość informacji, a w szczególności nazwiska kompetentnych osób udzielających pierwszej pomocy.
- 2.2.12. Utworzenie co najmniej jednego punktu odpraw kryzysowych, to jest miejsca, w którym może się spotykać lokalny zespół antykryzysowy. Wysoce zalecane jest dysponowanie dwoma ewentualnymi miejscami zapewniającymi funkcjonowanie lokalnego zespołu antykryzysowego w każdych warunkach. Musi być dostępna i zaktualizowana cała wymagana informacja oraz sprzęt do zarządzania sytuacją kryzysową. **Więcej szczegółów znaleźć można w normie AM Safety ST 016.**
- 2.2.13. Stworzenie pokoju prasowego, to jest miejsca, w którym można zgrupować dziennikarzy z dala od niebezpieczeństwa i od miejsca podejmowania decyzji (w celu uniknięcia niewskazanych sytuacji). Można im tam udostępniać wszelkie materiały informacyjne, których treści leżą w gestii Kierownictwa.
- 2.2.14. Utworzenie Zespołu Zarządzania Kryzysowego, który może być zwoływany natychmiast w celu reagowania na sytuację (jego organizacja należy praktycznie do zakładu). Zespół ten musi mieć koordynatora, to znaczy osobę prowadzącą działania niezbędne do postępowania w sytuacji kryzysowej, jak również wymaganych w takim zespole przedstawicieli wszystkich głównych funkcji (medycznej, instytucji bezpieczeństwa, przeciwpożarowej, ochrony środowiska, zasobów ludzkich, komunikacji, działań operacyjnych, bezpieczeństwa ... itd). **Więcej szczegółów, patrz: norma AM Safety ST 016.**
- 2.2.15. Wszystkie osoby zaangażowane w zarządzanie sytuacją kryzysową muszą być odpowiednio przeszkolone, aby móc skutecznie pełnić swoje role.
- 2.2.16. Cały personel, podwykonawcy, usługodawcy muszą być poinformowani, aby móc odpowiadać prawidłowo na zagrożenia. Również goście muszą otrzymać minimum informacji, jak również przez cały czas musi im towarzyszyć kompetentna osoba, która w przypadku zagrożenia mogłaby się nimi zająć i zapewnić im bezpieczeństwo.

2.3. Zaplecze medyczne zakładu

- 2.3.1. Punkt pielęgniarski musi znajdować się dostatecznie blisko każdego obszaru roboczego, musi być wyraźnie oznaczony, dobrze wyposażony i zadbane. Do dyspozycji musi być odpowiednia ilość dobrze oznakowanych miejsc z zestawami pierwszej pomocy i sprzętem ratowniczym. Nawet wykorzystanie zestawów pierwszej pomocy musi być przedmiotem raportu w celu zapewnienia wiedzy o wszystkich incydentach, a także utrzymywania pełnego wyposażenia zestawów pierwszej pomocy (uzupełnienie po wykorzystaniu).
- 2.3.2. W przypadku małych zakładów, w których punkt pielęgniarski może nie być konieczny, zgodnie z obowiązującymi prawami, musi istnieć co najmniej jedno, lub więcej dobrze oznakowanych miejsc przechowywania zestawów pierwszej pomocy oraz sprzętu ratowniczego. Wymagana liczba pracowników musi odbyć szkolenie w zakresie udzielania pierwszej pomocy.
- 2.3.3. Pomoc medyczna musi odpowiadać analizie potrzeb dla zapobieżenia konkretnym zagrożeniom zdrowia w zakładzie.

2.4. Straż pożarna i strażacy

2.4.1. Straż pożarna

a) W zakładzie:

Straż pożarna musi być szkolona i wszyscy strażacy muszą co roku przechodzić kontrole lekarskie.

Musi być zapewniona przez cały czas obecność odpowiedniej liczby osób. Należy tu brać pod uwagę minimalne wymagania przepisów lokalnych i zalecenia firm ubezpieczeniowych.

W przypadku małych zakładów może nie być dostępna jednostka straży pożarnej w zakładzie, ale wówczas konieczne jest dysponowanie dobrze przeszkolonymi pracownikami (patrz: niżej). Będą oni musieli odbywać ćwiczenia z zewnętrzną jednostką straży pożarnej, w miarę możliwości w sposób regularny (na przykład raz na rok). Musi być zapewniona przez cały czas obecność odpowiedniej liczby osób.

Każdy zakład (duży i mały) musi również zapewnić wystarczającą liczbę osób przeszkolonych w zakresie gaszenia pożaru w przypadku mniejszego zagrożenia lub pierwszej interwencji w przypadku poważniejszego zagrożenia (bez podejmowania niepotrzebnego ryzyka!) do momentu dotarcia na miejsce własnej lub zewnętrznej jednostki straży pożarnej. Przy podejmowaniu decyzji o „wystarczającej” liczbie osób, jak również podczas określenia poziomu ich wyszkolenia należy uwzględnić czas reakcji służb zewnętrznych.

b) Zewnętrzna jednostka straży pożarnej:

Ocena czasu odpowiedzi w celu zapewnienia bezpieczeństwa w zakładzie ma podstawowe znaczenie dla zakładów niedysponujących własną jednostką straży pożarnej.

Przedstawiciele zewnętrznej straży pożarnej muszą regularnie odwiedzać zakład w celu zaznajomienia się z instalacjami, zagrożeniami itd., aby każdorazowo, w przypadku wezwania, móc świadczyć pomoc w sposób najbardziej skuteczny.

2.4.2. Wewnętrzna jednostka straży pożarnej:

Konieczne jest przeszkolenie wystarczającej liczby strażaków, z zapewnieniem ich odpowiedniej liczby w każdej chwili.

2.5. Zakłady muszą uruchomić wszechstronny proces HIRA w celu ustalenia potrzeb dotyczących interwencji. Interwencje te powinny obejmować:

2.5.1. Wszystkie potencjalne zagrożenia w zakładzie wraz z ich wpływem na obszar poza zakładem

2.5.2. Wszystkie potencjalne zagrożenia istniejące na zewnątrz zakładu mające jednak wpływ na zdrowie oraz bezpieczeństwo osób przebywających w zakładzie

2.5.3. Regularny przegląd możliwych zagrożeń

2.5.4. Nie należy zapominać, że nawet te sytuacje, które mają wpływ tylko w obrębie zakładu, mogą stwarzać potrzebę poinformowania o nich na zewnątrz zakładu (znaczenie syren alarmowych, testowanie alarmów, ćwiczenia, ...). Otwarte spotkanie informacyjne jest właściwym narzędziem informowania i uniknięcia niepotrzebnej paniki lub zadawania pytań w nieodpowiedniej chwili.

2.6. Należy przeprowadzić w Dziale BHP wszechstronne przeanalizowanie wszystkich instalacji, aby zidentyfikować potrzeby dotyczące:

- systemów gaśniczych,
- systemów ochrony przeciwpożarowej, hydrantów,
- pianki,
- odsysaczy gazów.
- alarmów związanych z wykrywaniem zagrożeń, ochroną środowiska,
- awaryjnym systemem zasilania z agregatu dieslowskiego zapewniającego działanie najważniejszych funkcji,
- oświetlenia awaryjnego,
- tras ewakuacyjnych,
- syren emitujących sygnały o ewakuacji, jak również informujących o przywróceniu bezpieczeństwa wraz z odpowiednią procedurą,
- wozu strażackiego, ambulansu i innych pojazdów pomocniczych,
- środków zapobiegających skażeniu (np. tam pływających i nadmuchiwanym, ...)
- innych specyficznych systemów takich jak służących do ratowania osób uwięzionych w przestrzeniach ograniczonych, pryszniców do oczu w przypadku skażenia chemikaliami, aparatów oddechowe w razie potrzeby, detektorów gazu, ...)

Zgodność z tymi normami, jak również lokalnymi przepisami, musi podlegać regularnym ocenom.

Instalacje przemysłowe muszą być również zgodne z wytycznymi postępowania podczas oceny ryzyka firmy ArcelorMittal.

Musi być zrealizowana okresowa weryfikacja obejmująca również odpowiednią dokumentację wszystkich tych urządzeń.

Należy upewnić się co do dostępności wystarczającej ilości wody do celów gaszenia pożaru w każdej sytuacji, nawet w razie awarii zasilania elektrycznego. Awaryjne systemy zasilania elektrycznego, (na przykład ograniczona sieć bazująca na silniku dieslowskim w dobrze chronionym miejscu) w wielu przypadkach okazuje się bardzo pomocna.

Należy sporządzić listę wszystkich elementów ważnych dla bezpieczeństwa (EIfS), upewnić się, że są one właściwie identyfikowane i należy zapewnić ich regularną inspekcję oraz kontrolę w celu upewnienia się, że będą one rzeczywiście dostępne w momencie powstania zagrożenia.

2.7. Wszystkie główne źródła energii powinny być oznakowane z użyciem kodowania kolorowego i właściwego opatrzenia tabliczkami (obejmuje to zawory, punkty sterowania centralnego,

przełączniki).

Zainteresowani pracownicy muszą być przeszkoleni odnośnie lokalizacji głównych wyłączników i przełączników, a także związanych procedur dotyczących wszystkich głównych (pierwotnych) źródeł energii we wszystkich wydziałach zakładu. Do dokumentów, jak również wszystkich przełączników kompetentne osoby muszą mieć łatwy i szybki dostęp. Nie wolno zapominać o odpowiednich blokadach!

- 2.8. Konieczne jest organizowanie regularnych ćwiczeń symulacyjnych. Do dobrej praktyki należy dysponowanie wystarczającą liczbą doświadczonych obserwatorów, a także filmowanie ćwiczeń w celu ułatwienia analizy po ich zakończeniu. Po zakończeniu ćwiczeń należy przedyskutować kompletny plan działań w celu ograniczenia do minimum błędów lub słabych punktów.
- 2.9. Należy zapewnić pomoc z zewnątrz na podstawie wzajemnego porozumienia. W tym celu powinno się zawierać umowy z odpowiednimi organizacjami (sąsiednimi zakładami, organizacjami oficjalnymi, ...)
 - 2.9.1. Takie wzajemne porozumienie z sąsiadującymi jednostkami zewnętrznymi musi być sformalizowane w postaci pisemnego dokumentu.
 - 2.9.2. W przypadku zawarcia porozumienia z jednostką zewnętrzną zakład powinien organizować regularne testy (co najmniej raz w roku) oraz ćwiczenia w celu zapewnienia skutecznego wzajemnego szkolenia.
- 2.10. Zakład musi dysponować awaryjnym systemem komunikacji w przypadku przerwania normalnego systemu ; powinien on obejmować potrzeby związane z zagrożeniami zewnętrznymi.
- 2.11. Wszystkie zaistniałe zagrożenia muszą być udokumentowane w odpowiednim rejestrze. Dochodzenie musi być prowadzone według tej samej procedury jak dla sformułowanej dla incydentów/wypadków w Normie Bezpieczeństwa 011 „Dochodzenie w sprawie wypadku”, i musi obejmować opracowanie odpowiedniego planu działań w celu uniknięcia takiej samej sytuacji w przyszłości.

3. Po każdym zdarzeniu

- 3.1. Odpowiednio upoważniona osoba musi przekazać informację na zewnątrz i musi ona mieć możliwość poinformowania udziałowców, a także:
 - Korporacji
 - Własnych pracowników
 - Rodzin pracowników
 - Centrum reagowania w sytuacji zagrożeń,
 - Lokalnych władz,
 - Partnerów społecznych
 - Opinii publicznej,
 - Mediów-

Osoba w zakładzie upoważniona do komunikowania na zewnątrz musi pracować w bliskim kontakcie z działem komunikacji korporacji i segmentu.

Zakład powinien zapewnić organizację potencjalnej ewakuacji sąsiedztwa i koordynacji z zainteresowanymi organizacjami lokalnymi dowolnego typu.

Dział prawny musi zatwierdzić wszelką informację.

- 3.2. Zakład powinien zorganizować spotkania informacyjne załogi po ustaniu rzeczywistych zagrożeń lub po zakończeniu ćwiczeń z wszystkimi zaangażowanymi osobami oraz sporządzić dokument REX, aby inni mogli skorzystać z nabytych doświadczeń. Musi być wdrożony system śledzący konsekwencje zdarzenia umożliwiający ewentualne podejmowanie działań korygujących i ich

realizację.

- 3.3. Zakład musi określić plan przywracania stanu sprzed zdarzenia w przypadku utraty pewnej lub dużej części instalacji. Plan ten powinien obejmować zewnętrzne kontrakty na towary i usługi w przypadku zatrzymania działalności spowodowanego danym zdarzeniem;

4. Wymagania dotyczące szkolenia

Wymagane jest minimalne szkolenie dotyczące Procedury Wobec Zagrożenia w następujących warunkach:

- Podczas uruchamiania procedury dla wszystkich własnych pracowników oraz podwykonawców w zakładzie
- W chwili przyjmowania własnego nowego pracownika lub nowego podwykonawcy szkolenie na temat bezpieczeństwa musi obejmować procedurę postępowania w sytuacji zagrożenia
- Gdy w zakładzie zostanie zidentyfikowane nowe zagrożenie w wyniku zastosowania procesu HIRA (Hazard Identification and Risk Analyses - Identyfikacja Zagrożeń i Analizy Ryzyka)
- Po zakończeniu ćwiczeń, w przypadku zidentyfikowania błędów i ich skorygowania
- To szkolenie powinno być powtarzane co najmniej raz na rok w odniesieniu do wszystkich.
- Dobrą praktyką jest zapewnienie, aby członkowie straży pożarnej w taki czy inny sposób również praktykowali te czynności poza zakładem w celu upewnienia się, że dysponują wystarczającą praktyką w zderzeniu z sytuacją zagrożenia.

Komentarze

Podczas konstruowania nowego sprzętu i instalacji lub dokonywania poprawek nie należy zapominać o uwzględnianiu norm BHP, jak również norm postępowania przy ocenie ryzyka.

Realizacja nadzoru obszarów krytycznych z użyciem kamer i przeprowadzanie regularnych rund inspekcyjnych ma niezwykle istotne znaczenie.